

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 13 november 2014

MEDITATIE

Het geestelijke huwelijksleven

Psalm 45 wordt wel de Bruiloftspsalm genoemd. Er wordt gezongen van de Koning, Die de Bruidgom is van Zijn zwarte Bruidskerk. De dichter roemt Zijn schoonheid en heerlijkheid. Maar ook wordt de toekomstige Bruidskerk aangesproken.

Zij wordt in het elfde vers opgeroepen om te horen. Zij schijnt in slaap gezonken te zijn, en hoort niet. Wij slapen van nature onze doodsslaap. En hebben geen oor voor de woorden van de eeuwige Koning. Maar ook degenen die opgewekt zijn uit de doodsslaap, kunnen weer zo slaperig zijn, zo ingezonken, zodat zij de stem van de Koning niet opmerken. Zo wordt ze opgewekt, hoor o dochter en zie en neig uw oor. Dat ze zal luisteren en zal opmerken wat er gezegd gaat worden. Vergeet uw volk en uws vaders huis.

Inhoud

- 1 Het geestelijke huwelijksleven
- 2 O gij uitzinnige Galaten
- 3 Stem uit het verleden
- 4 Van Overzee: Tweeërlei sprake in tweeërlei gezelschap
- 5 Even maar...
- 6 Uit vroegere jaren (1)
De bekering van Muckle Kate
- 7 Tekst met tekst vergeleken (9)
- 8 Met Paulus op reis
- 9 Boekaankondigingen
- 10 Boekennieuws
- 11 Kerknieuws
- 13 Berichten
- 14 Kerkdiensten

93e jaargang

Nr. 7

...gelijk ook Christus het Hoofd van de gemeente is.

Efeze 5:23m

Dat wil zeggen: laat alles achter wat u kan hinderen. Dat zij gericht zou worden op de Koning, opdat zij alles zou verliezen wat in de weg staat. Om te staan naar de ontmoetingen met de Koning.

De apostel wekt de gemeente van Efeze op tot een heilige wandel. Hij wijst op de verhoudingen onder elkaar. Zo komt hij bij het huwelijk terecht. Hij gebruikt het natuurlijk huwelijk, om het geestelijk huwelijk te verklaren. Dat is het huwelijk tussen de blanke Bloedbruidgom en de zwarte Bruidskerk. Hij spreekt van het onderdanig zijn van de vrouw aan de man. Want zo de man het hoofd is van de vrouw, is Christus het Hoofd van Zijn gemeente. Christus kreeg Zijn gemeente uit de hand des Vaders. In de eeuwige Vrederaad heeft Hij Zijn zwarte Bruidskerk gekregen, voor de prijs die Hij betalen zou. Maar in de tijd kreeg Hij haar bij de opstanding uit de doden, nadat Hij de prijs betaald had.

De dichter van Psalm 16 heeft het verwoord: "De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden". Dat Hij de Bruidskerk kreeg, dat is zeker, maar voor ons persoonlijk is het de vraag, of wij er toe behoren. Christus is naar de heilige herscheppingsorde als Hoofd gesteld over Zijn Bruidskerk.

Hij is boven alle mensen verheven. Dat kwam bijzonder openbaar nadat

Hij van de doden was opgestaan. Hij is de opgestane Levensvorst, Die het Hoofd is van de Kerk. Het gaat om de ontmoetingen met Hem. Wat is Hij een verborgen Persoon in het leven van de Bruidskerk. Hij is verborgen in de trappen van Zijn vernedering, maar ook in Zijn verhoging. Maria Magdalena had Hem leren kennen in Zijn levendmakende bediening. Zij was verlost van zeven duivelen. Zij had Hem mogen leren kennen in de trappen van Zijn vernedering, maar Hij was verborgen in de trappen van Zijn verhoging. Het ging dwars door de dood naar het leven. Zij heeft wat gedwaald rond dat graf van Jezus. Op zoek te zijn naar een dode Jezus, en Hem niet te kunnen vinden. Gelukkig, dat zij geen dode Jezus kon vinden, want Hij leeft, Hij leeft tot in alle eeuwigheid. Hij is het Hoofd. Wat een heerlijke eigenschappen heeft Hij, als het Hoofd. Hij was dierbaar en zalig in de trappen van Zijn vernedering. Wat wordt Hij dierbaarder en heerlijker in de trappen van Zijn verhoging. Maria heeft er van uitgeroepen, Rabbouni! Hij schitterde als de maan en glansde als de zon. Hij heeft Zijn Middelaarsheerlijkheid willen openbaren. Hij is de gerechtigheid van Zijn Kerk. Hij droeg naar Zijn opstanding een verheerlijkt lichaam, Hij is met heerlijkheid en majesteit bekleed. Hij is het Hoofd van Zijn Bruidskerk. "Zijn hoofd is van het fijnste goud, van het dichtste goud; Zijn haarlokken zijn gekruld, zwart als een raaf" (Hoogl. 5:11). Hier wordt de waarde en de heerlijkheid van Christus verklaard. Hij is het Hoofd van het Goddelijk Koninkrijk. Hij regeert met wijsheid en verstand. Zoals de man het hoofd is van de vrouw, zo is Christus het Hoofd van Zijn Bruidsgemeente. Hij heeft het verstand om haar verstandiglijk te leiden. "Raad en het wezen zijn Mijne; Ik ben het Verstand, Mijne is de Sterkte" (Spr. 8:14). Hij is bekwam om de zwarte Bruidskerk te leiden. Hoe blijkt het dat Hij het Verstand is. Als Hij het Verstand niet was, de Bruidskerk zou in haar dwaasheid omkomen.

Wat openbaart Hij Zijn wijsheid in de toebrengring tot de Bruidskerk. Hij weet hen met wijsheid te vangen. "En wie zielen vangt, is wijs" (Spr. 11:30b). Het is een wonder, als Hij door het Woord Zijn wijsheid openbaart. Hij is het Hoofd van Zijn gemeente, Hij heeft Zijn haarlokken gekruld als een raaf, dit ziet op Zijn eeuwige jeugd en kracht. Hij weet de harten in te nemen van de Bruidskerk. Opdat zij naar Hem zouden gaan verlangen. Dat zij zonder Hem niet meer konden leven, daar Hij als het Hoofd in al Zijn eigenschappen blinkt en schittert in heerlijkheid. Hij is met de Heilige Geest gezalfd en dat zonder mate. Ach, dat wij iets gewaar zouden mogen worden van Zijn bediening. Dat wij vernederd zouden worden voor Hem. Als Hij Zijn bediening gaat verheerlijken in de mens, dan worden wij verootmoedigd en vernederd onder God, dan gaan wij de uitgangen kennen naar God. Dan wordt er

ware onderdanigheid gewerkt voor God. Dan wordt de schuld gevoeld en het gemis ervaren. Hij is het Hoofd van Zijn Bruidskerk. En Hij weet met hen wegen te gaan om ze tot de kennis te brengen van Hem, het Hoofd. Hij heeft daartoe alle vermogens en macht. Om dan Zijn leiding gewaar te worden onder Zijn Woord. Want als Hoofd leidt Hij Zijn Bruidskerk door het Woord. En wat worden zij verbonden aan dat Woord. Het gaat om een Bijbelse bekering. Hij leidt ze dwars door de dood naar het leven. Hij leidt ze in de gerechtigheid, opdat de gerechtigheid van Hem waarde zal krijgen in hun leven. Hij gaat ze afbrengen van alles wat geen God en Christus is. Dat wij ons zouden toetsen of wij tot die Bruidskerk behoren. Beproof vrij, van omhoog, Mijn hart, dat voor Uw oog, Alwetende, steeds openlag.

Kootwijkerbroek, ds. G. Beens

Dankdag of Loofhuttenfeest

Onlangs is in onze kring een verhandeling rondgestuurd die niets minder is dan een aanval op onze dankdagen en een poging om ons te verbinden met het Joodse Loofhuttenfeest. Het is helaas nodig om een weerwoord te geven tegen deze vorm van judaïsme, want de genadeboodschap die onder ons verkondigd wordt, wordt er geweld door aangedaan.

Je wordt er verdrietig van als je leest hoe de schrijvers van de brochure krampachtig proberen oude ceremoniële wetten weer geldend te maken. Dat kun je alleen gaan proberen als je alle licht over de vervulling ervan mist en dus geen zicht hebt op Christus en op de rijkdom van Zijn verdiensten.

Het feest der inzameling, dat bij de Joden gehouden werd in de week van het Loofhuttenfeest, wordt door de schrijvers van de brochure tot voorschrift gemaakt voor de heidenen en daarmee ook voor heidenen die christen geworden zijn, en dus voor ons.

Hun wijze van redeneren is eenvoudig dat wat in de gebiedende zin over het 'feest van inzameling' wordt gezegd, overgebracht wordt naar onze tijd. Uit Exodus, Leviticus en Numeri worden teksten geciteerd die in het verband staan van de voorschriften voor de grote Joodse feesten. Daarbij behoren 'het feest der ongezuurde broden' (het Pascha), 'het feest des oogstes' (het Pinksterfeest) en 'het feest der inzameling', dat tijdens het Loofhuttenfeest gehouden werd.

Hoewel de schrijvers toegeven dat het Loofhuttenfeest ziet op het wonen in loofhutten in de woestijn, willen ze toch dat wij onze dankdag inruilen voor 'het feest der inzameling' dat gelijktijdig met het Loofhuttenfeest gevierd zou moeten worden.

Een breder streven

De rondgestuurde brochure staat in het kader van een breder streven van de schrijvers. Zij proberen overal aanhang te krijgen voor een terugvallen in nog veel meer oudtestamentische inzettingen. Ze noemen daarbij zelfs zeven Joodse feesten, waarvan zij zeggen dat het geen Joodse feesten zijn, maar Gods feesten voor alle volken der aarde. Naast de drie genoemde feesten noemen ze dan ook nog de sabbat, het Feest des geklanks, de Grote Verzoendag en de Vreugde der Wet.

Wat pijnlijk gemist wordt, is wat in het Nieuwe Testament gezegd wordt over het werk van Christus en de vervulling van de schaduwen van het Oude

1

O gij uitzinnige Galaten

'Wie heeft u betoverd?' zo vraagt Paulus aan de Galaten, die terugvallen in een wettische godsdienst waarin oudtestamentische vormen het Evangelie zoals hij dat verkondigde, dreigden te verdringen. We kunnen dezelfde vraag nu wel stellen aan sommige actieve men-

sen die ook onder ons verwarring stichten door hun pogen veel van diezelfde oudtestamentische vormen weer in te voeren. Weet overigens dat Paulus de Galaten liefhad en hun behoud zocht en dat willen wij ook zoeken van deze betoverde dwaalgeesten.

Joodse Loofhuttenfeest.

ds. F. Costerus
1635-1703

De bekering van de stokbewaarder

Omtrent den middernacht baden Paulus en Silas, en zongen Gode lofzangen; en de gevangenen hoorden naar hen.
Handelingen 16:25

De Geest des gebeds is aan geen tijd gebonden. De nacht, de middernacht is tot bidden en danken bekwaam. Koning David spreekt ook van de nacht, Ps. 42:9: *De Heere zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en des nachts zal Zijn lied bij mij zijn; het gebed tot den God mijns levens.* Hij spreekt van de dageraad, Ps. 63:2: *O God, Gij zijt mijn God, ik zoek U in den dageraad.* Hij meldt van de middernacht, Ps. 119:62: *Te middernacht sta ik op, om U te loven voor de rechten Uwer gerechtigheid.* Van Izak wordt getuigd dat hij uitging om te bidden tegen het vallen van de avond, Gen. 24:6a. Van de Heere Christus wordt gezegd: *Hij bleef den nacht over in het gebed tot God,* Luk. 6:12.

Wij hebben ons dan aan geen tijd te binden. Het is wel waar dat de orde van onze leeftijd eist dat wij zekere tijd besteden tot de oefening van het gebed. Het is betamelijk dat wij met God beginnen en met God eindigen; dat wij de dag aanvangen met bidden en danken, en dat wij die op dezelfde wijze sluiten. David sprak van des avonds, des morgens en des middags. Daniël boog zijn knieën voor zijn God op drie tijden des daags. Doch wij moeten dat niet op zijn paaps doen, die hun tijden lezen, prevelend op zekere tijden van de dag enige gebeden tot een juist bepaald getal, en menen, als dit geëindigd is, dat zij dan hun godsdienst wonderwel verricht hebben.

Wij moeten trachten onze gebeden in de Geest te bidden, met verstand, met aandacht, in nederigheid en in geloof, en dat niet alleen op deze of die tijd, maar ook op andere tijden, naar gelegenheid. Het gebeurt wel, als een mens wil bidden, dat hij niet kan bidden; dat hij op die tijd ten enenmale ongeschikt en daartoe niet gereed is; dat op een andere tijd, als hij er het minst aan dacht, het hart zo geroerd wordt dat het zich met de innerlijkste zuchtingen en allerkrachtigste uitdrukkingen voor de Heere uitstort. Die tijd hebben wij dan ook waar te nemen, al is het in de nacht. *Mijn hand was des nachts uitgestrekt, en liet niet af,* Ps. 77:3. Dan heeft het dikwijls de meeste klem.

Het is een oud en bekend gezegde: Ter rechter tijd te komen is het voor naamste van alle zaken. En het is ook zo: menig verzoeker wordt afgewezen omdat hij ontijdig komt. Als men grote heren zal aanspreken, moet men zeer stipt de juiste tijd waarnemen, anders vindt men belet bij de heer, of is hij niet thuis, en dan moet men menigmaal nog lang wachten eer men gehoor krijgt.

Maar met de Heere onze God is het anders. Elke tijd is daar tijdig, al was het in het holst van de nacht; dag en nacht is hetzelfde. Hij is de rechte Vriend, Die men zonder schroom ter middernacht mag aanroepen, Luk. 11:5 e.v. Salomo bad in zijn kostelijk gebed bij de inzegening van de tempel onder andere aldus tot de Heere: *Dat Uw ogen open zijn, nacht en dag over dit huis, over deze plaats, van dewelke Gij gezegd hebt: Mijn Naam zal daar zijn; om te horen naar het gebed hetwelk Uw knecht bidden zal in deze plaats,* 1 Kon. 8:29. Die gunst genieten Gods kinderen: dat de ogen en oren des Heeren open zijn dag en nacht, om te horen naar het gebed van Zijn volk. Het was dan omtrent middernacht.

Uit: *De geestelijke mens*, Florentius Costerus, Barneveld 2001

Testament. Ze verzwijgen wat het betekent dat Hij de wet vervuld heeft en dat het voorhangsel van de tempel gescheurd is. Ook alles wat de apostel Paulus schrijft tegen hen die door de wet gerechtvaardigd willen worden, of wat in de Hebreënbrieff staat over de schaduwendienst en de vervulling ervan, komt niet aan de orde.

We hebben bij de schrijvers te maken met een terugvallen in de ceremoniën van de schaduwendienst en een wet-tisch streven om God door deze oude vormen te behagen.

Dit is niet nieuw

Dit terugvallen op de vormen van het Oude Testament is niet nieuw. Je ziet het heel de kerkgeschiedenis door gebeuren. Al heel gauw kwamen er weer altaren in de kerk en sprak men weer over priesters en over een offer. De Roomse Kerk heeft veel vormen heringevoerd, die de apostelen zo niet gebruikten. Ook liturgische bewegingen zoeken hun kracht in de versierde vormen waar ze bijzonder de eredienst mee willen verfraaien en je moet je altijd maar afvragen of het niet is omdat ze geen zicht hebben op het wezen van de boodschap. Als de inhoud van de boodschap verschaalt, moet men toch ergens zijn toevlucht toe zoeken om de mensen nog iets te bieden...

Ook in sekten zien we nogal eens een terugvallen in bepaalde oudtestamentische vormen om door de invoering ervan Gods werk naar zich toe te halen. De sabbatsviering van de Zevende Dagadventisten is er een sprekend bewijs van. Zo dacht men de wederkomst van Christus te kunnen bespoedigen. We moeten ons door zulke sektarische geesten niet laten betoveren.

Een wettische vormendienst maakt opgang waar de algenoegzaamheid van Christus' verdiensten uit het zicht is. We dreigen zo Hem te onteren. Daarom willen we graag iedereen die in gevaar is van terug te vallen tot zo'n dienst vragen zich eens goed te onderzoeken ten aanzien van de kennis van de verdiensten van Christus.

Hoe onmisbaar is het te sterven aan alle eigen verdiensten en de neiging om er ons toch aan vast te klemmen in te leven als vijandschap tegen genade! Wie dit leert, mag ook leren dat door Christus vijanden met God worden verzoend.

(wordt vervolgd)

Twéeërlei sprake in tweeërlei gezelschap

We lezen in artikel 2 van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis dat God gekend wordt door twee middelen. Ten eerste door de natuur 'overmits deze voor ons is als een schoon boek... Ten tweede geeft Hij Zichzelf ons nog klaarder en volkomener te kennen door Zijn heilig en Goddelijk Woord, zoveel als ons van node is in dit leven, tot Zijn eer en de zaligheid der Zijnen'. Van beide spraken hebben we onlangs iets gehoord in twee heel verschillende gezelschappen.

De eerste sprake was op de eerste vrijdag van september. We waren bijeen in het gezelschap van een bruidspaar en hun families in een 'tentwedding', zoals dat hier nogal eens gebeurt. Een grote tent was opgezet waarin familie, vrienden en bekenden werden ontvangen voor de maaltijd ter gelegenheid van de bruiloft. We waren er ook bij als gezin.

Het was drukkend warm en donkere wolken pakten zich samen. Het begon te onweren op een manier waarvan men in Nederland geen flauw idee heeft. Daar zijn de zwaarste onweersbuien in Nederland maar buitjes bij. Er was zelfs een tornado-waarschuwing uitgegeven. Onophoudend lichtte het en vielen de slagen. U

begrijpt: de vraag werd gesteld: moeten we hier wel blijven? Is het niet veel te gevaarlijk? Juist op het moment dat we dachten dat het onweer wat afnam, sloeg de bliksem met een geweldige slag in...

Een vuurbol sprong op alle drie de aluminium palen van de tent en sloeg en verwoestte daarna het een en ander in de nabij staande woning van de ouders van de bruidegom. U kunt zich de reactie van jong en oud én van het bruidspaar wel indenken. Wat was de verwondering groot toen we merkten dat er niemand gewond was. Voor menselijke begrippen was dat onmogelijk met zoveel regen die de stroom geleidt.

Het had voor ons allen in één ogenblik eeuwigheid kunnen wezen. Dan is er geen tijd meer voor bekering, maar is er maar één vraag: En dan? Waar zouden we dan zijn? Geliefde lezer, hebt u op die vraag al een antwoord?

De Heere had nog geen lust in onze dood. De sprake was echter enorm. David zegt in Psalm 29: 'De God der ere dondert... De stem des HEEEREN is met kracht, de stem des HEEREN is met heerlijkheid'. Deze sprake in de natuur stelt ons voor de

vraag: Waar heeft het ons gebracht? Of zijn we na de schrik weer doorgegaan omdat het oordeel niet verschrikt en de zegen niet verkwikt? Als zulk een onweer al zo vreselijk is, hoe zal dan de eeuwigheid zijn? We hopen dat deze vragen werkelijk (zijn gaan) leven bij allen die daar aanwezig waren. We hadden er een ogenblikje een indruk van op die dag en later toen we het weer overdachten.

De tweede sprake vond plaats in een ander gezelschap. Dat was een gezelschap in een heel andere betekenis van het woord. Half september werd in Grand Rapids de Generale Synode van de Nederlands Reformed Congregations, de zustergemeenten van de Gereformeerde Gemeenten, gehouden. Uit heel Noord-Amerika waren afgevaardigden en andere ambtsdragers bijeen. Doorgaans verblijven zij bij familie of in een hotel. Zo ook wij.

De avond na de eerste vergaderdag zaten we onverwacht met een hele groep bijeen in de lobby van het hotel. Er waren andere plannen, maar het liep zo. Of beter gezegd: het mocht zo lopen.

Daar in de lobby van het hotel hebben we een echt gezelschap gehad met afgevaardigde synodeleden uit Noord-Amerika en onze Nederlandse vertegenwoordigers. Nee, het was geen gepland gezelschap. Het was niet afgesproken of gemaakt. Het was ook geen gezelschap waarin het ging over anderen, en waar werd (af)gekeurd. Maar het was een echt gezelschap waar we mochten horen van de wegen des Heeren in het leven van Zijn volk.

Juist op het moment dat we dachten dat het onweer wat afnam, sloeg de bliksem met een geweldige slag in...

Het ging ook niet alleen over het oude volk van vroeger, maar verschillende afgevaardigden mochten uit hun eigen leven vertellen wat de Heere aan hun ziel had gedaan. Wie had dat kunnen denken... In een lobby van een hotel kregen we zomaar een gezelschap. En voor we het wisten, was het al laat geworden. Zou dat soms ook liggen in de woorden van Openbaring 10:6: 'Dat er geen tijd meer zal zijn?' Aan het einde van die avond zongen we samen nog van Psalm 25:6: 'Wie heeft lust den HEER' te vrezen; 't Allerhoogst en eeuwig goed? God zal Zelf zijn leidsman wezen; Leren, hoe hij wand'len moet'. Het was goed om daar te zijn. Het maakt weer eens gaande, want de Heere is het zo waard om gevreesd en gekend te worden.

Tegelijkertijd moest ik er in de terugblik op dit wonderlijke gezelschap aan denken: er wordt wel eens geklaagd dat er zo weinig meer gehoord wordt van de wegen des Heeren. En dat is over het algemeen ook zo. Maar daar in die lobby hebben we er iets van vernomen. Het was als een regenboog na die eerste sprake waarvan we u geschreven hebben. De Heere gaat nog door met Zijn kerkvergaderend werk. Hij is de Getrouwe, ondanks onze ontrouw.

De laatste is nog niet toegevoegd. De grote vraag is echter niet hoe het met anderen staat, doch: 'Mijn ziele, doorziet gij uw lot, hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?' Hoe staat het met uw en mijn ziel op weg en reis naar de allesbeslissende eeuwigheid?

We reizen immers allen naar de rechterstoel van Christus om rekenschap af te leggen van wat in dit leven is gedaan, hetzij goed, hetzij kwaad?

Geliefde lezer, hebt u op die vraag persoonlijk al een antwoord mogen krijgen? Dat we niet zouden rusten voordat we bij God vandaan op die vraag een antwoord hebben gekregen. Van harte wensen we elkaar die gezelschappen toe waar God op het hoogst verheerlijkt wordt en de mens op het diepst vernederd. Waar Christus alles is en wij niets! Dan acht de een de ander uitnemender dan zichzelf. En dan zal het wel gaan, ook met Gods volk onderling en wordt verdraagzaamheid beoefend.

Norwich,

ds. E. Hakvoort

Even maar...

Eigenwillige godsdienst

De zonde tegen het tweede gebod neemt de Heere zo ernstig dat Hij er een bedreiging en een belofte aan toevoegt. Om te waarschuwen en te lokken. Vandaar dat het gebod ook vrij lang is. Woord voor woord is het door Hem Zelf uitgesproken. Hij zegt toch geen woord te veel? Ook heeft Hij het Zelf opgeschreven, zodat wij er elke zondagmorgen weer van kunnen horen. 'Want Ik de HEERE uw God ben een ijverig God...' Hij waakt over Zijn eer in het eerste gebod en over Zijn dienst in het tweede gebod. 'De Heere dienen' op je eigen manier, volgens je eigen voorstellingen, vorm geven aan de dienst des Heeren zoals het je zelf goeddunkt is een vreselijk en aanstekelijk kwaad. Daarom noemt de Heere het Zelf een *misdaad*. Je vergrijpt je erdoor aan Gods recht om te bepalen *hoe* Hij gediend wil worden. Je vergrijpt je dan ook aan je eigen zaligheid endie van je nageslacht.

De kernzonde tegen het tweede gebod is namelijk *eigenwillige godsdienst*. Zo van 'ik ben godsdienstig op mijn eigen manier. Hoe ik God dien bepaal ik zelf. Ik

heb daar zo mijn eigen gedachten over en ...niet te vergeten mijn eigen gevoel bij'. Maar de prangende vraag is: Wie maakt er nu in je leven de dienst uit? Nu blijkt in de praktijk dat de eigenwillige godsdienst voortvreet binnen het gezin en de geslachten. Het zich niet onvoorwaardelijk laten gezegen door de Heere en Zijn Woord. Kerkelijk je eigen weg gaan en de Heere op je eigen manier willen dienen, is zo verwoestend. Het is zo gevaarlijk en - menselijk gezien - onherstelbaar. Vandaar dat Gods bedreiging ons moet doen huiveren. Want de HEERE dreigt 'Die de misdaad der vaders bezoek aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen die Mij haten'. Dus eigenwillige godsdienst is een bewijs van het *haten* van de Heere. Om de eis van het tweede wetswoord kracht bij te zetten waarschuwt de Heere: 'denk toch aan je ziel en je zaad'. Let er toch op, welke stappen dat je godsdienstig-kerkelijk zet, want je sleept je nageslacht - dat je misschien nog niet eens hebt - mee. Wee, de 'ikvind-godsdienst' die niet buigt onder de God der geslachten, de 'ik-voel-godsdienst'. De 'ik-zie-

het-anders' praktijken werken verderfelijk door. Langzaam afstand nemen van de waarheid die naar de godzaligheid is, om eigen wegen te gaan in leer en leven. De Heere der waarheid hecht zo aan de geslachten. Daarom waarschuwt Hij op deze manier ervoor: 'breek toch de lijn met de voorgeslachten niet af, want je houdt een andere 'god' en een andere godsdienst over. Je bedriegt jezelf!

Wanneer je het dan niet doet voor je ziel, doe het dan voor je zaad. Maar buig onder de waarheid der Schriften, waarbij de voorgeslachten hebben geleefd. Met de Verbondsgod zijn ze niet beschaamd uitgekomen. Zijn trouw rust op het late nageslacht, dat Zijn verbond niet trouweloos wil schenden. Vandaar dat er ook nog een belofte aan wordt toegevoegd. De HEERE duldt de eigenwillige godsdienst niet. Van niemand. Maar diezelfde HEERE doet ook barmhartigheid. Dan telt Hij niet tot drie of vier maar tot duizenden... 'Staat op de wegen en ziet toe, en vraagt naar de oude paden... en wandelt daarin; zo zult ge rust vinden voor uw ziel' (Jer. 6:16a).

v. A.

De bekering van Muckle Kate

Van 1782 tot 1819 werd de gemeente in het Schotse Lochcarron gediend door ds. L. Mackenzie. In deze gemeente kwamen veel mistanden voor waar deze getrouwe prediker ernstig tegen waarschuwde. Maar het was niet alleen de uiterlijke reformatie die ds. Mackenzie voorstond. Neen, hij verlangde naar de bekering des hárten. Zijn prediking was: “schik u, o Israël, om uw God te ontmoeten”.

Hij trachtte het gewicht van de eeuwigheid zijn hoorders voor te houden. Zijn prediking was altijd nieuw. Schatten uit het Woord bracht hij naar voren; indringend en ernstig was zijn aanspraak. Hij sprak met gezag en grote ernst. Eerlijk handelde hij met de zielen, naar dat hij wist dat een ieder nodig had. Zo probeerde hij de aangevochten zielen te vertroosten; de onbekeerden te doen ontwaken. Kortom zijn prediking was met kracht. De dorheid van de schriftgeleerde was hem vreemd. Steeds was

Begraafplaats in Lochcarron waar Muckle Kate ligt begraven.

Uit: Gelijk de dauw van Hermon, L.J. van Valen

het zijn arbeid zijn hoorders te bepalen bij de eeuwige wezenlijkheden. Jezus Christus, de gekruiste en opgestane Zaligmaker, was de inhoud van zijn prediking. Aan de kant van de mens sneed hij alle hoop op verlossing af, maar aan Gods kant stelde hij de deur der genade ruim open voor de grootste der zondaren. Zondaren nodigde ds. Mackenzie tot het bruiloftsmaal van Koning Jezus en geen rechtvaardigen. “Dwing ze om in te gaan, opdat Mijn huis vol worde”.

De voorbereiding van zijn preken vond plaats in zijn binnenkamer. Menige nacht bracht hij in zijn bidvertrek door; soms worstelende tegen de aanvallen van de verzoeker, op andere tijden “zich verheugend in de hoop der heerlijkheid Gods”. Hij verkeerde veel in de nabijheid van de Troon der genade. De kracht van zijn prediking lag in het verborgen gebed.

Ds. Mackenzie kende zijn schapen en wist wat er onder het volk van Lochcarron leefde. Zo handelde hij eens op een bijzondere wijze met een oude vrouw, die tot de meest goddelozen van het dorp behoorde. Zij had zich aan alle openbare overtredingen van het goddelijk gebod schuldig gemaakt, uitgezonderd moord. Daar zij flink van omvang was, werd zij Muckle Kate genoemd. Zij was lelijk van gedaante en uiterlijk. Ds. Mackenzie noemde haar een vrouw “zonder enige schoonheid in de ogen van God en van de mensen.” Toch was het oog van de predikant op haar gevestigd. Hij had diep medelijden met deze zondares, vanwege haar onsterfelijke ziel die zij had te verliezen voor de eeuwigheid. Al was zij nog zo verhard en oud in de zonden, toch was de genadetijd voor haar nog niet voorbij. Ds. Mackenzie probeerde haar onder het gehoor van het Woord te krijgen, dat alleen wijs kan maken tot zaligheid. Wie weet, mocht zij gevangen worden in het net van het Evangelie. Maar Muckle Kate liet zich zomaar niet vangen. Alle bezoeken en aandrang op haar geweten liepen op niets uit. Toch gaf hij de moed niet op. Hij offerde een plan dat ons wat

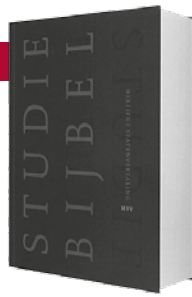
vreemd in de oren zal klinken. Het was onder de Hooglanders gebruikelijk om voor het vallen van de avond bij elkaar te komen. Dan werden Keltische liederen gezongen; kortom, men wilde op die manier de soms lange avonden breken. De vrouwen brachten dan hun handwerk mee, terwijl de mannen hun schoenen of korven repareerden. Kate was erg op deze gezellige avonden gesteld. Want ondanks haar hoge leeftijd genoot zij nog volop van het ijdele leven. Zo ging zij onbekommerd op weg naar de eeuwigheid; zonder enig gevoel van het Goddelijk oordeel in haar geweten.

Wat is een mens in zijn natuurstaat toch een dwaas! Daar hij de korte tijd van zijn leven doorbrengt in het najagen van eigen begeerlijkheden, zonder zich te bekommeren over zijn eeuwige toekomst. Ds. Mackenzie wist dat Kate altijd op deze gezellige avonden was te vinden. Hij kreeg een idee dat tot een plan rijpte. In versvorm maakte hij een verslag van haar zondige leven, waarin hij vooral haar afschuwelijke daden afschilderde. Ook zorgde hij voor de melodie, waarna hij het lied, dat de levensloop van Muckle Kate bevatte, aan enige personen die deze avonden bezochten, meegaf. Zij zongen het vers in het bijzijn van Kate. En, wat de predikant op geen andere wijze kon bereiken, gebeurde nu in enkele ogenblikken. De oude vrouw ontving een pijl in haar ziel bij het horen van haar goddeloze daden. Het was een pijl uit de koker van Boven, die in het hart van de zondares neerdaalde. De rust en vrede verdwenen en maakten plaats voor angst en ontzetting, vanwege het gezicht van haar gruwelen, die zij nu in de ware gedaante kreeg te zien. Nu werd zij werkelijk een zondares. Voorheen had zij steeds haar mond gewist en opgemerkt: “Ik heb geen ongerechtigheid gewrocht.” Maar nu bracht zij haar tijd in de wildernis van het land van Lochcarron door. Tussen de bergen zocht zij rust, maar zij vond geen. De eens zo verharde Muckle Kate was verslagen in het hart. Het was voor haar geworden: “Verloren, verloren! Voor eeuwig verloren!” Haar leven kwam haar voor de geest en vanwege het gevoel van haar zonden en misdaden weeklaagde zij tussen de heuvels. Zij was een toonbeeld van hopeloosheid. Voor iedereen was er hoop, behalve voor Muckle Kate.

(wordt vervolgd)

Tekst met tekst vergeleken

SV en HSV

In het vorige artikel over de pas verschenen HSV-Studiebijbel heb ik een aantal opmerkingen gemaakt van vooral algemene aard. Een daarvan had te maken met de beslissing om gebruik te maken van de English Standard Version. Artikelen en kanttekeningen uit deze Amerikaanse Bijbel zijn in het Nederlands vertaald en hebben vervolgens een plaats gekregen in deze studiebijbel. Zo'n keuze stempelt uiteraard de inhoud en de geest van deze nieuwe publicatie. Ik kom daar nog op terug aan het einde van dit artikel.

Ditmaal wil ik me richten op een aantal inhoudelijke punten. Ondanks het vele goede dat genoemd kan worden - zie mijn vorige artikel - staan er toch nogal wat dingen in deze lijvige studiebijbel die aanvechtbaar zijn of op zijn minst vragen oproepen. Bovendien zijn er kardinale zaken die node worden gemist of nauwelijks uit de verf komen.

Het soevereine Godswerk

In de eerste plaats wordt in de begeleidende artikelen weinig geschreven over de uitverkiezing en nog minder over de verwerping. Terwijl de eerder genoemde Reformation Study Bible nadrukkelijk schrijft over de predestinatie, komt Gods verkiezend handelen in de HSV-Studiebijbel slechts zijdelings aan de orde. Op pagina 2265 wordt zelfs de indruk gewekt dat God pas tot een heilsplan kwam *na* de val van Adam.

Ook het soevereine Godswerk in mensenharten wordt onderbelicht. Ik geef maar één voorbeeld. Op pagina 17 wordt ingegaan op de vraag hoe men deelgenoot is (of wordt) van het verbond. Sprekend over Israël als het oudtestamentische verbondsvolk zegt de schrijver: "Ieder lid van Gods volk is ervoor verantwoordelijk om zelf deze genade te grijpen", d.w.z. "om de beloften te geloven" en "te groeien in gehoorzaamheid aan de geboden". Nu is het zeker waar dat de mens verantwoordelijk is, maar is er ook niet een

andere kant? We vinden dat duidelijk in de Schrift - denk aan de prachtige tekst in Jer. 32:39-40 - en dus ook in onze confessies. Zo wordt in de bekende Westminster Geloofsbelijdenis enerzijds gewezen op het aanbod van Gods genade en de plicht om te geloven, maar wordt anderzijds onderstreept dat deze eis tevens een gave is die Hij vervult in de harten der uitverkorenen.

Ten slotte laat een vergelijking tussen de kanttekeningen op de SV en die op de HSV nogal wat inhoudelijke verschillen zien. In Romeinen 9:16 staat: "Zo is het niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods". Onze kanttekenaar merkt daarbij op: "Dat is, des mensen die door zijn goede wil en goede loop God daartoe zou bewegen (...), alzo niemand dit van zichzelf heeft". In de HSV-Studiebijbel lezen we: "Onze zaligheid is daarom uiteindelijk niet gebaseerd op de menselijke vrije wil of menselijke inspanningen, maar is volledig afhankelijk van Gods ontferming". Een remonstrant zou met dat laatste nog wel kunnen instemmen (vooral vanwege dat woordje "uiteindelijk"), maar hij zou het flink benauwd krijgen bij de kanttekening op de SV. Datzelfde geldt van de kanttekeningen op 1 Timótheüs 2:4 en 2 Petrus 3:9. In de HSV-Studiebijbel is hier sprake van een duidelijke accentverschuiving.

Separatie

Een tweede punt dat opvalt is de algemene wijze waarop geschreven wordt over "ons" als "christenen" en "gelovigen". Het lijkt er soms op dat de schrijvers ervan uitgaan dat de lezers allemaal echte kinderen van God zijn. Dat is misleidend. De Dordtse Leerregels stellen toch niet zonder reden dat Christus gestorven is voor degenen die Hem van de Vader gegeven zijn, voor hen *allen* en voor hen *alleen*? De Studiebijbel heeft het echter bijna voortdurend over "ons" (zie bijv. pag. 2266): God zond Zijn Zoon om voor *ons* te sterven. Zo toonde Hij Zijn

liefde voor *ons*. Christus gaf Zijn leven als losprijs voor *ons*, enz.

Wie meent dat ik doordraaf moet maar eens het artikel lezen over "Bijbellezen onder gebed en in vertrouwelijke omgang met God" (pag. 2352-2355). Het is allemaal zo mooi, zo blij, zo gelovig. En inderdaad, zo zou het moeten zijn. Maar hoe is de werkelijkheid? In de Bijbel kom je ook nogal eens een stumper tegen: een opstandige Job, een hoogmoedige Hizkia, een neergebogen Jeremia, een doodbrakende Heman, een vloekende Petrus en een zuchtende Paulus. In de genoemde artikelen moet je zulke mensen met een kaarsje zoeken. Een scheutje Kohlbrugge zou de HSV-Studiebijbel geen kwaad hebben gedaan.

Dat blijkt des te meer wanneer je leest hoe over Gods beeld in de mens wordt geschreven op pagina 229. Letterlijk staat er: "De zondeval verstoort Gods beeld, maar haalt het niet weg". Dit is op z'n minst een vage uitspraak. Als het gaat over het beeld van God in ruimere zin, dan is dat waar, hoewel onze belijdenis aanzienlijk minder positief is met haar "kleine vonkjes van dat beeld". Maar als het gaat over het beeld van God in nauwere zin, dan moeten we zeggen: het is verwoest! Alle kennis, gerechtigheid en heiligheid zijn weg! En daar bestond dat beeld toch ten diepste uit? Helaas wordt dat echter niet genoemd.

De plaats van Israël

Mijn derde punt betreft de plaats van Gods oude bondsvolk en de weg die de Heere met hen gaat. In de paragraaf over "Het Oude Testament als christelijk geschrift" wordt kort door de bocht gesteld dat de auteurs zichzelf zagen "als erfgenamen van de oudtestamentische geschiedenis" (pag. 19). Zij "eigenden zich het Oude Testament toe als christelijk geschrift". Zij zagen "het Oude Testament als de eerdere hoofdstukken van het verhaal waarin christenen nu een rol spelen". Neigt dit niet naar vervangingstheologie?

Hoe dan ook, het is opmerkelijk dat er in deze studiebijbel geen aparte aandacht wordt besteed aan de positie van het huidige Israël en de beloften die er nog liggen voor "de beminden om der vaderen wil". Het Jodendom komt wel even naar voren in het artikel over wereldgodsdiensten. Wat daar gezegd wordt is lezenswaardig en sympathiek, maar het lijkt wat op zichzelf te staan.

Gelukkig wordt er wel een positieve toekomstverwachting voor Israël uitgesproken in de kanttekeningen op

Romeinen 11, maar ook daar gebeurt het wat aarzelend. Hoe veel helderder klinkt de bazuin van de kanttekenaar op dit hoofdstuk in de Statenvertaling!

Andere zaken

In het kort nog enkele andere punten. Allereerst *de schepping*. Waren de zes scheppingsdagen letterlijk dagen van 24 uur? Op pagina 31 lezen we dat dit mogelijk is, maar dat je daar ook anders over kunt denken. De HSV-Studiebijbel gaat op verschillende plaatsen in op de relatie tussen geloof en wetenschap. Zowel het evolutionisme als het creationisme wordt afgewezen. In de tweede plaats *de oorsprong van de zonde*. Gesteld wordt dat Adam zijn vrouw had moeten beschermen en dat hij dat niet heeft gedaan. “Klaarblijkelijk liet hij toe dat zijn vrouw bedrogen werd” (pag. 2300). Waar staat dit in de Bijbel? Is dit niet erg speculatief?

In de derde plaats *de handschriften van de Bijbel*. De waarde van de “*textus receptus*” (opgesteld door Erasmus en gebruikt door de Statenvertalers) wordt sterk gerelativeerd, naar mijn gevoel ten onrechte. Over deze kwestie is het laatste woord nog niet gezegd. Het zou goed zijn als de Gereformeerde Bijbelstichting eens wilde ingaan op wat hier geschreven wordt. In de vierde plaats, wat er op pagina

2378 gezegd wordt over *psalmen en gezangen* is slechts een opvatting. Jammer dat andere meningen niet worden vermeld. Datzelfde geldt van wat men zegt over de hoofdbedekking van de vrouw bij 1 Korinthe 11 en nogmaals op pagina 2309 (tegenwoordig zou het dragen van een trouwring genoeg zijn).

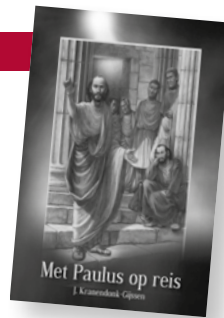
Ten slotte

We moeten gaan afronden. In het vorige artikel heb ik de vraag gesteld waarom het bestuur van de stichting HSV gekozen heeft voor het vertalen en actualiseren van de aantekeningen uit de ESV Study Bible. Deze Bijbel is het werk van behoudende evangelicals en gematigde calvinisten. Zo’n samengaan lijkt mooi maar leidt onvermijdelijk tot compromissen. Van beide kanten doet men water in de wijn. Is dat verstandig? Moet het die kant op, ook in Nederland? Oude wijn is doorgaans geen slechte wijn. Laten we oppassen dat we de theologie, de levenspraktijk en de geloofsbeleving van de Statenvertalers niet kwijtrafen. Is het nog nodig deze aan te bevelen? Goede wijn behoeft immers geen krans!

Krabbendijke,

ds. C. Sonneveld

Met Paulus op reis

Er is bij uitgeverij De Banier een bijzonder boek uitgekomen. Allereerst wat de inhoud betreft, maar ook de uitvoering. Om het boek te onderscheiden van een ‘gewoon’ leesboek, is het op de markt gebracht in een luxe uitvoering. De prachtige illustraties zijn bijzonder leerzaam. Ze geven tot in detail aan wat er op dat moment plaatsvond. Ook al bent u misschien niet zo’n lezer, dit is nu echt iets om op en rond de rustdag ter hand te nemen. Of onze jonge generatie in de hand te geven. De aangename schrijfstijl, de overzichtelijke 33 hoofdstukken, de illustraties nodigen uit om verder te lezen. Als een leesboek dat niet ‘preekt’, en toch een onderwij-

zend boek dat naar de Schrift leidt. Gezien het speciale karakter van deze uitgave heb ik de auteur, mevrouw J. Kranendonk-Gijssen, een aantal vragen voorgelegd. In de hoop het dicht bij u te brengen. Want dat is het bestlist waard!

v. A.

Hoe ben je ertoe gekomen om het levensverhaal van Paulus te vertellen?

Uitgeverij de Banier had twintig prachtige illustraties gekocht van Jack Staller over het leven van Paulus. Vervolgens werd mij gevraagd of ik daarbij verhalen wilde schrijven.

Hoe is het boek tot stand gekomen? Welke bronnen heb je gebruikt?

Eerst heb ik het leven van Paulus en de omstandigheden zoals die toen waren, grondig doorgenomen aan de hand van Handelingen 5 tot en met 28, en de brieven die Paulus schreef aan de gemeenten en aan zijn broeders. Naast de kanttekeningen bij de Statenvertaling heb ik gebruik gemaakt van diverse Bijbelverklaringen evenals van ca. twaalf andere uitgaven waaronder *De apostel der heidenen* van dr. J. Ridderbos, *Paulus in zijn leven en werken* van ds. G. Wielenga, *De apostel der heidenen* van ds. J.J. van Eekveld en *In de voetstappen van Paulus van Wolfgang E. Pax*. Hoe méér ik onderzocht, hoe méér ik er zelf door werd gegrepen. We kennen allemaal oppervlakkig het levensverhaal van de apostel wel, maar het ging voor mij persoonlijk steeds meer leven toen ik ontdekte onder welke omstandigheden zijn reizen en prediking plaatsvonden. Welke mensen ontmoette hij bijvoorbeeld? Hoe was het leven in de steden en plaatsen die hij bezocht? Wat zag Paulus als hij een stad naderde? Wat waren de gewoonten in die tijd? Welke vrienden of broeders waren er op dat moment bij hem? Hoe lang duurde een reis? Hoe reageerde men op de Boodschap die hij bracht? Al deze informatie heb ik in de verhalen verwerkt. Dat geeft de lezer als het ware het gevoel met Paulus mee te reizen. Wel heb ik geprobeerd zo dicht mogelijk bij de Schrift te blijven. Onder elk hoofdstuk staat dan ook waar het verhaal of waar bepaalde fragmenten uit het verhaal in de Bijbel terug te vinden zijn.

Aan prof. dr. A. Baars, emeritus hoogleraar van de Theologische Universiteit te Apeldoorn, en ds. A. Moerkerken, rector van de Theologische School van de Gereformeerde Gemeenten, heb ik gevraagd met mij mee te lezen. Ik ben hen erg dankbaar voor de waardevolle adviezen die ik van hen ontving.

Wat heeft je persoonlijk geraakt in het levensverhaal van de apostel?

In de eerste plaats dat de Heere zo’n brute vijand wilde gebruiken in Zijn dienst. Van het ene op het andere moment veranderde Hij Paulus’ leven totaal. De Heere maakte van hem een gewillige en ijverige volgeling. Reken maar dat Paulus’ verandering voor heel wat verwarring heeft gezorgd in de Jeruzalemse gemeente. Klopte het wel, dat Paulus opeens met het Evan-

gelie kwam? Of was hij een wolf in schaapskleren?

In de tweede plaats raakte het me dat Paulus de Heere steeds gehoorzaam is geweest. Hij wist dat de Heere hem had geroepen en gezonden om Zijn Naam te verkondigen onder de heidenen, aan koningen en aan de Joden. Die roepstem is Paulus onvoorwaardelijk gehoorzaam geweest. Hij liet zich door niets tegenhouden. We zouden zeggen: Het is haast bovenmenselijk wat Paulus in zijn korte leven heeft meegemaakt! Vele duizenden kilometers heeft hij afgelegd, soms onder de meest bizarre omstandigheden. Hij klauterde over hoge rotsen, trok door smalle bergketens en liep langs diepe ravijnen. Hij werd geselsd, gestenigd, maakte drie keer een schipbreuk mee. Op veel plaatsen ondervond hij grote vijandschap. En tóch gaf hij het niet op. Hij had maar één doel voor ogen: Zoveel mogelijk mensen in aanraking brengen met het Evangelie van Jezus Christus.

In de derde plaats trof me het onvoorwaardelijke geloofsvertrouwen van de apostel. Niets kon hem scheiden van de liefde van Christus. Te midden van alle strijd, teleurstellingen, moeiten en zorgen schreef hij aan Timotheüs: 'Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning liefgehad hebben.'

Voor wie is het boek geschreven?

Eigenlijk voor een heel brede doelgroep. Het boek is geschikt voor kinderen vanaf ca. twaalf jaar. Het zou bij Kerst cadeau gedaan kunnen worden. Het boek is zeker ook geschikt voor volwassenen als zij een duidelijker beeld willen krijgen van het leven en werk van Paulus. Er kan ook uit voorgelezen worden op vrouwenverenigingen en op bejaardenmiddagen. Kortom, het is geschreven voor ieder die meer wil weten over het leven van Paulus.

Wat is je diepste wens?

Het is mijn oprechte wens dat kinderen en ouderen door het lezen van de levensgeschiedenis van Paulus een hartelijk verlangen zullen krijgen om de God van Paulus te mogen dienen. Dat is een leven met hoogten en diepten, maar ook een leven met een zekere toekomst! Daarover schrijft Paulus in Romeinen 8. 'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdruk-

king, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaarte? () Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft.' Ik hoop dat dat ook tot bemoediging zal zijn van hen, die mét Paulus een even dierbaar geloof hebben gekregen.

Ten slotte wens ik dat het lezen van het levensverhaal van Paulus zal uitnodigen om meer te gaan lezen in zijn brieven. Daarin horen we als het ware de

persoonlijke 'preken' van de apostel. Zijn brieven zijn opmerkelijk actueel. Vol onderwijs, raadgevingen en vermaningen. Niet alleen voor toen, maar ook voor nu!

**Met Paulus op reis,
door J. Kranendonk-Gijssen.
Uitgave van Uitgeverij de Banier,
200 pagina's. Prijs 19,95.
ISBN 978 90 336 06892**

BOEKAANKONDIGINGEN

**"Een Kind is ons geboren",
Isaac Ambrosius;
ISBN 978 90 331 2662 8;
104 pag.; € 9,90.**

Selectie uit Ambrosius' meest geliefde werk, *Het zien op Jezus*, waarin hij schrijft hij over het wonder van Christus' menswording.

**"Mijn hoop is op U – Toevlucht
(serie Lichtdragers)", John Bunyan e.a.;
ISBN 978 90 331 26529;
128 pag.; € 4,90.**

Citaten uit het werk van kerkvaders, reformatoren en puriteinen over de enige Toevlucht in alle omstandigheden.

**"Verblijdt U – Vreugde
(serie Lichtdragers)",
Charles Haddon Spurgeon e.a.;
ISBN 978 90 331 2653 6;
128 pag.; € 4,90.**

Citaten die aansluiten bij vreugdevolle momenten. Zowel tijdelijk geluk als de vreugde in God vormen het thema van dit deeltje.

**"Het evangelie van Mozes - 2",
ds. P. den Butter;
ISBN 978 90 331 2636 9;
246 pag.; € 29,90.**

Vanuit de overtuiging dat door Mozes het Evangelie van Gods Zoon is verkondigd, is dit boek over de tweede helft van het bijbelboek Numeri geschreven. De auteur is emeritus predikant in de Chr. Ger. Kerken.

**"Een helpende hand",
ds. A. Elshout; ISBN 978 90 331 2621 5;
142 pag.; € 12,50.**

Heruitgave van een bekend geworden

boek, dat al vaak een helpende hand heeft geboden aan mensen in psychische en geestelijke nood.

**"Roemen in het kruis",
Matthew Henry;
ISBN 978 90 331 2630 7;
94 pag.; € 12,50.**

In 45 korte meditaties staat het werk van Christus voor een arme zondaar centraal.

**"Verzoening door het kruis",
Matthew Henry;
ISBN 978 90 331 2631 4;
94 pag.; € 12,50.**

In 45 korte meditaties wordt ingegaan op de noodzaak van de verzoening door Christus.

**"Een bijzondere dag",
ds. J. Joppe; ISBN 978 90 331 2651 2;
70 pag.; € 9,90.**

Geschenkboek voor jongere en oudere jarigen, waarin ds. Joppe op dertig aspecten van het jarig zijn ingaat. De auteur is hersteld hervormd predikant te Woudenberg.

**"De kinderdoop bij Calvijn",
ds. G. Kater; ISBN 978 90 331 2627 7;
144 pag.; € 17,50.**

Te midden van de vele stemmen die in deze tijd te horen zijn over de kinderdoop, is het leerzaam om te luisteren naar de reformator Calvijn. De auteur is predikant van de Hersteld Hervormde Gemeente van Hasselt-Rouveen-Zwolle.

**"De Wittenbergse nachtegaal",
Ed Kooijmans; ISBN 978 90 331 2623 9;
381 pag.; € 32,50.**

Een uitgebreide kennismaking met Lu-

thers kerkmuzikale activiteiten, met als ondertitel "De wereld van Luthers liederen". Met tal van illustraties.

"Loflied op Gods goedheid",

Maarten Luther;

ISBN 978 90 331 2624 6;

78 pag.; € 11,50.

Eenvoudige, toepasselijke uitleg van Psalm 65, waarin Gods wijsheid en goedheid in tijdelijke en eeuwige zegeningen wordt bezongen.

"Rijer Pothoven", ds. L.H. Oosten;

ISBN 978 90 331 2664 2;

105 pag.; € 14,90.

Levensbeschrijving van een kind des Heeren uit Driebergen. Pothoven werd bekend door zijn gedicht "Als onder 't heilig recht..." De auteur is hervormd emeritus predikant te Driesum.

"Wie is aan U gelijk?";

ds. A.C. Uitslag;

ISBN 978 90 331 2629 1;

80 pag.; € 9,90.

Boek voor jongeren vanaf zestien jaar over een aantal van Gods eigenschappen. De auteur is predikant van de Chr. Ger. Kerk op Urk (Eben-Haëzer).

"Hoe zalig is het volk",

ds. P. de Vries; ISBN 978 90 331 2663 5;

172 pag.; € 18,90.

Zestien levensschetsen met herinneringen aan kinderen van God. De auteur is

hersteld hervormd predikant in Boven-Hardinxveld.

"Waakt dan te allen tijde",

A. Hellenbroek e.a.;

ISBN 978 90 331 2659 8;

384 pag.; € 14,90.

Een dagboek met een ernstige en beemoedigende inhoud, afkomstig uit de geschriften van Nederlandse oudvaders.

"RichtingWijzer", Laurens Snoek;

ISBN 978 90 331 2654 3;

374 pag.; € 13,90.

Dit dagboek voor tieners bevat eenvoudige, kernachtige stukjes die aansluiten bij de belevingswereld van tieners.

"Matthew Henry, een schatgraver in stilte", J. Bout en N.J. Spaan;

ISBN 978 90 331 2570 6;

80 pag.; € 8,50.

Een boeiend leesboek over de predikant die een veelgelezen bijbelverklaring heeft nagelaten.

"De schilderende dominee";

Ada Schouten-Verrips;

ISBN 978 90 331 2642 0;

77 pag.; € 8,50.

Aansprekend leesboek over het leven van de bekende en geliefde predikant ds. G. van Reenen.

Den Hertog – Houten is de uitgever van bovengenoemde boeken

maal in 1849 onder de titel "Additional Remains". Het nu verschenen boek "De Bron van zaligheid" is een geheel nieuwe vertaling van N.A. Eikelenboom uit Woerden, ter vervanging van de verouderde vertaling van E. Gerdes.

De preken van McCheyne moeten een grote klem op het hart van zijn hoorders hebben gelegd. Het gewicht van de eeuwigheid drukte hem. Hij preekte alsof hij voor een menigte van stervenden sprak. In een overdenking over het woord van Job: 'De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen en zat van onrust' komt hij plotseling woorden te kort: 'Broeders ouderlingen! Kom mij hierbij helpen! U ziet dat er mensen sterven. Honderden zijn er nu in de eeuwigheid die ooit onder uw en mijn zorg stonden'.

De kern van zijn boodschap was: De mens gaat naar zijn eeuwig huis en zal dan eeuwig binnen óf eeuwig buiten zijn. Die wetenschap maakte zijn prediking zo ernstig en hij wenste voortdurend dat zijn gemeenteleden even ernstig in het leven zouden staan.

Gunde hij dan niemand enig vermaak in dit leven? 'Er is geen net waarin de duivel méér zielen vangt dan het zijden net van werlds vermaak. (...) Waar is het kwaad? Ga ginds maar bij het graf zitten en vraag het de doden. (...) Mogen we dan geen vreugde hebben? Ja, in Christus, heilige genoegens, zoals die voor eeuwig in Gods rechterhand zijn. Ach, ik heb alle genietingen van de tijd gesmaakt, maar ze zijn niet één druppel van de aangename liefde van Christus waard'.

De slotwoorden van de preek over Job 14 zijn: 'O, u die in Christus bent, prijs Hem! U die twijfelt, maak er u los van doordat u zich haast naar Hem toe. U die buiten Hem bent, verkies Hem nu!'

Lieren,

J. van 't Hul

BOEKENNIEUWS

"De Bron van zaligheid",

Robert Murray McCheyne;

uitg. Den Hertog, Houten, 2014;

ISBN 978 90331 25669;

566 blz.; € 29,90.

Robert Murray McCheyne had geen hoge dunk van zijn eigen preken. De Schotse predikant zegt ergens: 'Ik verklaar u, dat ik mij dikwijls ontrouw gevoel als ik denk aan de koelbloedige wijze waarop ik tot onbekeerde zielen spreek'. En: 'O, bid voor me, dat ik met meer getrouwheid onder u mag in- en uitgaan, dat ik vrijmoediger zal spreken, en niet bang zal zijn voor uw boosheid en of verwijten! U

zult niet boos op mij zijn als u gestorven bent. Dan zult u niet zeggen dat ik te duidelijk heb gepreekt'.

Zijn hulp en verwachting moesten dus van de andere kant komen. Daartoe schoot voor hem het gebed over: 'Wij prediken vaak om anderen op te wekken, maar wij moesten er meer voor bidden. Het gebed is krachtiger dan de prediking. Het gebed geeft aan de prediking al haar kracht'.

De vrucht van zulke gebeden én van zulke preken zijn gebundeld in "De Bron van zaligheid", een boek met 64 (korte) preken en 15 Bijbellezingen van McCheyne. Het verscheen voor de eerste

"Spanning op de piste", deel 6 in de serie "Spannende avonturen met Tim en Tor", Adri Burghout; uitg. de Banier, Apeldoorn 2014, ISBN 978 94 6278 0569, 140 blz.; € 8,50.

Het is een voorrecht dat er voor onze kinderen het nodige beschikbaar is en steeds weer komt om het lezen te stimuleren. Want dat is in onze tijd voor hun vorming van wezenlijk belang. Dat ze het 'woord' zullen blijven begeren boven het beeld. Laten we daar jong mee beginnen! Daarom zijn we ook blij met een zesde deel in de serie "Spannende avonturen

met Tim en Tor". De titel "Spanning op de piste" verradt al dat het speelt in Zwitserland. Op bladzijde 4 staat een overzicht van de namen in dit boek. Dat is voor het dóórkrijgen van de lijn gemakkelijk: de elf personen die een rol in dit echt spannende verhaal spelen. De omslag- en binnenillustraties zijn van de auteur zelf. Het is niet zo vaak het geval dat de auteur en illustrator dezelfde persoon is: A. Burghout. Het omslagontwerp is van Albert Bloemert. Het kinderboek is verdeeld in 24 hoofdstukken. Het leesniveau is vanaf ongeveer tien jaar.

Weet je wat een pistebully is? Ik nu wel: een enorme machine die de vers gevallen sneeuw op de piste plat schuift, zodat de skiërs niet vallen. Lees je graag een spannend boek? Ga dan mee met Edwin, Peter en Vera. Samen beleven ze allerlei avonturen. Gelukkig zijn hun honden Tim en Tor er altijd bij, want zonder hun hulp lopen deze verhalen slecht af.

Om de sfeer te proeven: de familie De Jongh gaat op skivakantie naar Saas-Fee, in Zwitserland. Ook Peter, een goede vriend van Edwin en Vera, mag mee. Na een ongelukkige val op de piste kan Peter niet meer skiën. Er zit niets anders op dan andere activiteiten te ondernemen. Edwin en Peter ontdekken dat hun skilerares ook eigenares van een bijzondere galerie is. Tijdens een bezoek aan deze galerie fotograferen ze de kostbare schilderijen die daar te bewonderen zijn. Maar dan ontdekken ze raadselachtige dingen. Hebben die twee vreemde mannen er soms iets mee te maken? Voordat ze antwoord krijgen op hun vragen, moet er wel eerst een crash op de piste plaatsvinden...

v. A.

Het zijn maar kleine boekjes van ongeveer 8,5 bij 6 cm. Er blijken er al meer dan 100.000 van verkocht te zijn. Dus ze hoeven eigenlijk niet aanbevolen te worden. Toch graag uw aandacht ervoor!

Ik bedoel de serie "Pareltjes" van uitgeverij de Banier in Apeldoorn. Wanneer ik goed geteld heb zijn er tot nu toe 21 verschillende titels uitgegeven. Nu zijn er drie bijgekomen, die voor me liggen. De aanduiding 'pareltjes' zegt iets over het kostbare en kleine tegelijk. Gemakkelijk mee te nemen, even in te zien en ook als waardevol en toch niet duur geschenk bij diverse blijde of droeve gelegenheden. De prijs is € 4,95. De ISBN nummers zijn resp. 9789462780620 - 354 - 361.

1. "Rust in U", gebeden van Augustinus, samengesteld en vertaald door dr. M.A. van Willigen. Ook de foto's zijn van de samensteller. Dit uitgaafje is voorzien van een leerzame inleiding (blz. 10-18), een korte verantwoording en vervolgens het belangrijkste: de gebeden van kerkvader Augustinus (blz. 20-232). Het is verleidelijk om te gaan citeren. Maar dan wordt het een lang artikel en dat is niet de bedoeling van deze aankondiging. U/jij moet het echt zelf gaan lezen! Er wordt iets duidelijk van de rust die Augustinus vond in God. Een rusteloze zoeker van aardse geluk in de zonde en wetenschap werd tot een bidder gemaakt. Steeds was hij maar op zoek naar nieuwe uitdagingen. Daarbij was hij weleens jaloers op een dronken bedelaar die tenminste nog wat rust had... Rustmomenten vond hij onder het gehoor van prediker Ambrosius. Totdat hij eindelijk rusteloos en radeloos gebracht werd bij het Schriftwoord uit Romeinen 13:13 en 14. Eenzaam maar met God gemeenzaam vond hij rust. Dit blijkt uit zijn gebeden. Mét de samensteller hopen we dat dit thema velen mag aanspreken en mag bemoedigen op hun levensreis. Luistert u nog even: 'God wilde immers niet dat er elders voor ons ware vrede zou zijn, behalve in dat hemelse en heerlijke Vaderland. Almachtige God, U bent de Schepper van het heelal. Schenk mij allereerst dat ik op een goede manier tot U bid'.

2. Het 23ste pareltje heet "Bemoediging", en bevat citaten ter bemoediging van zieken, samengesteld door mevrouw J. Kranendonk-Gijssen, die inmiddels

al heel wat ervaring in dit zorgvuldige werk heeft. U treft aanhalingen aan van onder meer Rutherford, Boston, Henry, Ryle, Spurgeon, Manton, Bunyan, Love, Ambrosius, Flavel, Ebenezer Erskine, Newton, Gray en Watson. Tussendoor ook een aantal Schriftcitataten, vooral uit de Psalmen. Om aan te zetten tot lezen een paar aanhalingen van genoemde auteurs: 'Elk kruis dat de Heere ons oplegt, is een boodschap van de hemel die ons oproept tot bekering - Nooit heeft de Heere een zondaar teruggestuurd. Nooit werd tot iemand die werkelijk ziek was van zijn zonden gezegd: u bent te zondig om toegelaten te worden - Ziekte kan er toe bijdragen dat de mens serieus aan God gaat denken en aan zijn ziel en de toekomstige wereld - Christus' huis is nog steeds niet vol. Er is nog plaats voor u. Als zijn huis vol was, zou de deur gesloten zijn - God houdt Zijn kinderen nederig onder hun gevoel van onwaardigheid, opdat zij des te geschikter zullen zijn om hoog op te geven van Gods goedheid en vrije genade'.

3. Het 24ste pareltje draagt de titel: "Uitzien", citaten uit de Psalmen, ook samengesteld door mevrouw J. Kranendonk-Gijssen; omslagontwerp en vormgeving van Albert Bloemert. Uit Psalm 1 tot 150 worden er passende citaten gegeven, onderbroken door fraaie foto's van bloemen. Op de eerste bladzijde staat: 'Het is ons uitzien dat de 100.000 pareltjes die zijn verkocht tot rijke zegen zijn geweest'. Vandaar dus de titel van dit boekje.

v. A.

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Borssele: ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Clifton (VS),
ds. G.J.N. Moens te Meliskerke.

■ BEDANKT

Voor Ouddorp:
ds. A. Vermeij te Nieuw-Beijerland;
Voor Randburg (Zuid-Afrika) en
Rotterdam-IJsselmonde:
ds. F. Mulder te Rheden;
Voor Urk:
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.

■ AANGEPASTE KERKDIENTST TE 'S-GRAVENPOLDER

Op **zaterdag 29 november** zal er een aangepaste kerkdienst gehouden worden in de kerk van de Geref. Gemeente te 's-Gravenpolder. Ds. S.W. Janse hoopt te spreken over: de verloren zoon, n.a.v. Lukas 15:11-24. De dienst begint om 14.30 uur. Er is een crèche aanwezig. Iedereen is hartelijk welkom.

■ CATECHISATIE VOOR STUDENTEN TE GRONINGEN

Wij nodigen studenten uit om catechi-

satie te volgen in onze gemeente. Veel studenten zijn niet in de gelegenheid om catechisatie te volgen in hun eigen woonplaats. Speciaal voor deze doelgroep organiseren wij studentencatechisatie die wekelijks wordt gegeven door ds. J.B. Zippro op woensdagavond, aanvang 20.00 uur, in de Magnalia Dei Kerk, Landsteinerlaan 2 te Groningen. Eens per maand komt de studentenkring bij elkaar, eveneens op woensdagavonden, o.l.v. dhr. F.J. Dekker (thuis). Op deze avonden is er geen studentencatechisatie.

Inlichtingen bij J. Bart, scriba (scriba@gergemgroningen.nl) of bij ds. J.B. Zippro, (predikant@gergemgroningen.nl).

Kerkenraad Geref. Gemeente
te Groningen

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS AMSTERDAM 17 SEPT. 2014

Namens de roepende kerk van Enkhui-zen opent ds. G. Heijkamp de vergade- ring. Na de opening, memoreert hij de volgende gebeurtenissen.

Op 4 maart overleed W. Haasnoot op de leeftijd van 90 jaar. Hij was van 1973-1992 diaken van de gemeente te Katwijk. Op 11 april overleed J. Hotting op de leeftijd van 82 jaar. Hij was van 1976-1985 diaken en van 1985-2006 ouderling van de gemeente Opperdoes. Op 27 juni overleed J. van der Blonk op de leeftijd van 90 jaar. Hij heeft van 1970-1973 als diaken en van 1973-1997 als ouderling de gemeente van Enkhui-zen mogen dienen. Op 4 augustus overleed P.C. Baaij op de leeftijd van 83 jaar. Hij heeft de gemeente van Lisse van 1970-2002 als ouderling mogen dienen. Ouderling P. Boeder stond in totaal 25 jaar in het ambt, eerst in Andijk en nu in Enkhui-zen.

Het moderamen bestaat uit: ds. G. Heijkamp, preses, C.W. Bos, quaestor, C. Vonk Noordegraaf, scriba en S. Kooiman, assessor.

Ontvangen is een brief van mevr. Van Dijk, geschreven namens haar man ds. T.M. van Dijk, waarin zij de classis bedankt voor het betoonde meelevens en beschrijft hoe het met haar man gaat. Vervolgens worden de verslagen voor-gelezen van de kerkvisitaties gehouden bij de gemeenten van Den Helder en Opperdoes. Uit beide verslagen blijkt dat het kerkelijke leven zijn voortgang mag hebben, maar dat er toch zorgen bestaan. Niet in materiële zin, maar vooral wat betreft de uitbreiding van Gods Koninkrijk, de vervulling van de ambten en de opwas in de genade. De preses wijst erop dat bij de kerkvisitaties regelmatig de zorg naar voren komt over de vervul-

ling van de ambten en de geringe blijken van vrucht op de prediking. Dat dit toch mag uitdrijven tot aanhoudend gebed. De voorzitter van de Classicale Evangelisatiecommissie (CEC) J.W. van Dijke vertelt hoe het uiteindelijk gelukt is een coördinator voor de post Alkmaar voor te dragen. De Heere opende onverwachts een deur, die gesloten leek. De betreffende persoon zal drie dagen per week onder verantwoordelijkheid van evangelist Baan het werk op de post coördineren. Het deputaatschap is bereid om evangelist Baan voor twee dagen per week beschikbaar te stellen voor het evangelisatiewerk in Alkmaar. De classis is verwonderd en verheugd over deze ontwikkeling en stelt zich achter de voordracht. In de twee vacatures binnen de CEC worden benoemd: de ouderlingen J. van Leeuwen uit Lisse en J.C. Kooijman uit Amsterdam.

De plaatsen van zowel de eerste als de tweede classisdiaken zijn vacant. In deze vacatures worden benoemd: A.M. Weststrate uit Lisse als primus en W.M.J. de Wildt uit Leiderdorp als secundus.

Aan de P.S. Noord-West worden ter benoeming als lid van de Raad van Advies van Sirjon voorgedragen: diaken J. den Breejen uit Lisse als primus en diaken M.L. Koole uit Hoofddorp als secundus.

In de vacature in de commissie voor het beleggen van ambtsdragersbijeenkomsten wordt B. Grisnich uit Lisse benoemd. De preses bedankt de vertrekkende leden voor hun betoonde inzet en wenst de nieuw benoemden wijsheid toe.

De gemeente van Hoofddorp wordt aangewezen om op 21 januari 2015 de classis bijeen te roepen.

Assessor S. Kooiman sluit de vergadering op de gebruikelijke wijze.

C. Vonk Noordegraaf, scriba

■ 25-JARIG AMBTSJUBILEUM DS. P. MELIS

Zaterdag 20 september 2014 was het op de dag af 25 jaar geleden dat onze predikant, ds. P. Melis, in de gemeente van Nieuw-Beijerland bevestigd werd in het ambt van herder en leraar. Na Nieuw-Beijerland diende hij de gemeente van Genemuiden zes jaar en de gemeente van Veen negen jaar. Sinds 6 april 2011 is hij aan onze gemeente verbonden.

Tijdens de receptie die onze geliefde herder en leraar door de kerkenraad aangeboden kreeg op zaterdagmiddag 20 september, kwam de gemeente hem (en zijn vrouw) in grote getale feliciteren met zijn 25-jarig ambtsjubileum. De tweede preses, ouderling Duifhuizen, sprak de

dominee toe en overhandigde hem een stoffelijke blijk van waardering en verbondenheid: een gesloten envelop. Mevr. Melis heeft haar man met liefde terzijde gestaan en daarmee een wezenlijke bijdrage geleverd om het haar man en onze herder en leraar mogelijk te maken zich te wijden aan de dienst des Heeren. Ook ds. C. van Krimpen – die op 27 september jl. verhinderd was – sprak zijn “vriend, broeder en ‘vader’” nog hartelijk en persoonlijk toe. Hij liet zingen Psalm 25 het zesde vers.

Zondag 21 september hield de dominee een herdenkingsdienst.

Met de woorden van Eliza “Waar is de HEERE, de God van Elia? Ja, Dezelve?” werd ik 25 jaar geleden door mijn oom, ds. A. Hofman, in het predikambt bevestigd. De God van Elia wilde ook de God van Eliza zijn en betoonde ook mij dat Hij de Getrouwe is.

Het is mijn hartelijke begeerte om Hem daarvoor te erkennen met het lied van Mozes: Exodus 15:2: “De HEERE is mijn Kracht en Lied, en Hij is mij tot een Heil geweest; Deze is mijn God, daarom zal ik Hem een lieflijke woning maken; Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen!”

Het lied van Mozes. Drie gedachten:

1. het Voorwerp van dat lied;
2. wat dat Voorwerp betekende in Mozes' leven;
3. de begeerte in het hart van Mozes om dat Voorwerp te erkennen.

1. Wie is dat Voorwerp? De HEERE is mijn Kracht. Mozes noemt de HEERE bij Zijn Verbondsnaam. Ik ben de IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL.

Hij is mijn Kracht. Mozes heeft zijn krachteloosheid en machteloosheid moeten inleven, maar de HEERE hielp uit en hielp door in alle omstandigheden.

Deze HEERE is mijn God, zegt Mozes, Hij is ook de scheppende én herscheppende God.

Deze HEERE is niet alleen mijn God, maar ook mijns vaders God. Als dertienjarige jongen heb ik aan het sterfbed van mijn opa gestaan die zingende naar de hemel is gegaan. Ik heb gevoeld hoe rijk Gods volk was.

Hij is mijn Lied, het voorwerp, het onderwerp van mijn lied: de God van het Verbond Die het liefste wat Hij had, heeft afgestaan. Dat is Christus, Die Zichzelf vrijwillig heeft gegeven om Zijn gemeente te kopen met de dure prijs van zijn hartenbloed.

2. Mozes zegt nog meer van die Verbondsgod: Hij is mij tot een Heil geweest.

Eigenlijk staat er: tot een Overwinning geweest. De zaligheid is zeker en ligt niet in mijn, maar in Zijn doorboorde Middelaarshanden.

Daarom zal ik Hem een lieflijke woning maken. 'Een lieflijke woning maken' komt maar een keer voor in het Hebreeuws. We kunnen het vertalen met 'bewonderen'. Nu zal ik de Heere bewonderen. Gij, o Lam van God zijt waardig te ontvangen alle dankzegging en eer en de heerlijkheid en de kracht van nu aan tot in der eeuwigheid.

3. Mozes zegt tot slot nog: dies zal ik God verheffen. Om Hem te verheffen moeten we terecht komen bij de Bron en de Fontein van de zaligheid. Hij is het Die Zijn hemelse Vader volkomen de eer en de lof heeft toegebracht. Niets uit ons maar alles uit Hem, zo gaat dat volk naar het eeuwige Jeruzalem. Amen.

Daarna sprak ouderling A.C. Duifhuizen namens de kerkenraad en de gemeente de dominee met zijn gezin toe. Het heeft de Heere liefd' uit het verloren menselijk geslacht Zich door de dienst van mensen een gemeente te vergaderen ten eeuwigen leven. Daartoe heeft Hij de Kerk hier ter plaatse genadiglijk voorzien met een getrouwe dienaar. In deze zaken ligt zoveel stof tot verwondering en aanbidding, dat er een eeuwigheid voor nodig is om het uit te zingen: Het is door

U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen.

Tot slot zong de gemeente de dominee staande de Morgenzang het derde en zesde vers in iets gewijzigde vorm toe.

Zaterdagmiddag 27 september kwamen vele genodigden naar Ermelo om de dominee en zijn gezin te feliciteren met zijn 25-jarig ambtsjubileum.

Namens classis Barneveld en Particuliere Synode Oost sprak ds. G. Beens uit Kootwijkerbroek de dominee en zijn gezin hartelijk toe. Hij noemde enkele persoonlijke herinneringen uit de periode in Genemuiden en wenste hem Gods zegen toe zoals Mozes die mocht ervaren.

Ds. J.J. van Ekeveld sprak namens het Curatorium van de Theologische School te Rotterdam. Hij bedankte ds. Melis voor zijn gewaardeerde inbreng, wenste hem veel opening toe bij het verkondigen van Gods Woord en overhandigde hem een gesloten envelop.

Ds. P. Melis bedankte de sprekers voor de hartelijke woorden. De Heere mocht ze in vervulling doen gaan.

Op de receptie was er niet alleen gelegenheid om te feliciteren, maar was er ook ruimte voor ontmoeting, waaruit de onderlinge verbondenheid in liefde bleek.

Kerkenraad Geref. Gemeente Ermelo

dam op **woensdag 19 november**, van 14.00-17.30 uur en van 18.30-20.30 uur, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente, aldaar, Buitendams 118. De opbrengst is bestemd voor kerk, zending, evangelisatie en andere goede doelen.

Nunspeet

Verkoping door de vrouwenvereniging Martha te Nunspeet op **donderdag 27 november** in de zalen van de Geref. Gemeente, Brinkersweg 17, aldaar. Opening om 9.45 uur door ds. A. Schot. Verkooptijden: van 10.15-12.30 uur en van 14.00-19.00 uur. De opbrengst is bestemd voor zending en evangelisatie.

Ridderkerk

Verkoping door de zendings- en evangelisatiecommissie te Ridderkerk op **vrijdag 21 november, van 15.00-21.00** uur, in de Bethelkerk, Anjerstraat 2, aldaar. Opening om 14.30 uur door ds. G. Pater. De opbrengst is t.b.v. zending en evangelisatie.

Stolwijk

Verkoping door zendingsvereniging Kleine kracht te Stolwijk op **zaterdag 15 november**, van 13.45-17.00 uur, in de nieuwe zalen van het kerkgebouw van de Geref. Gemeente, Tentweg 14, aldaar. De opbrengst is voor zending en evangelisatie.

ZANGAVONDEN

Capelle a/d IJssel

Psalmzangavond op **zaterdag 22 november**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Capelle a/d IJssel-West. Organist: Anne Opschoor. Leiding: ds. W. Silfhout. Collecte voor Huize Jemima.

Heusden

Psalmzangavond op **zaterdag 22 november**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote Kerk te Heusden. Orgel: Peter Wildeman. Collecte voor Hudson Taylor Stichting.

H.I. Ambacht

Zangavond op **zaterdag 15 november**, aanvang: 19.30 uur, in de Petrakerk te H.I. Ambacht, Kerkstraat 10, m.m.v. het Ridderkerks mannenkoor en organist Jaap Boer. Leiding: ds. M. Joosse.

Nunspeet

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 22 november**, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Nunspeet, Aarweg 2, m.m.v. het kinderkoor de Nachtegaaltjes en gemengd koor Vox Humana uit Elspeet, het gemengd koor Opent uwen mond uit Scherpenzeel en de bovenstemgroep uit Elspeet. Collecte

BERICHTEN

ZIN-IN AVOND TE AMERSFOORT

De JBGG organiseert op **zaterdag 22 november** een Zin-in avond in het gebouw van het Hoornbeeckcollege te Amersfoort, Utrechtseweg 230. Spreker: ds. J. van Rijswijk n.a.v. het thema: "Marathath! Johannes' verwachting". Aanvang: 19.30 uur. Toegangspreis: € 5,- p.p. Zie voor meer informatie: www.jbgg.nl/+21

VERKOPINGEN

Alblasserdam

Verkoping door de vrouwenvereniging Martha-Maria van de Geref. Gemeente te Alblasserdam op **vrijdag 21 november**, van 15.00-20.00 uur, in en om de Eben-Haëzerkerk aldaar, Plantageweg 172. De opbrengst is t.b.v. zending, evangelisatie en kerkverbouw.

Genemuiden

Verkoopdag door de vrouwenvereniging Wees een zegen te Genemuiden op **zaterdag 15 november**, van 10.00-14.00 uur, in de Jachin-Boazkerk, Taghof 3, aldaar. De opbrengst is voor zending, kerk en evangelisatie.

Goudswaard

Verkoping - ten bate van zending en evangelisatie - door de vrouwenvereniging 'Eben-Haëzer' te Goudswaard op **zaterdag 29 november**, van 10.00-14.00 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente, aldaar.

Hardinxveld-Giessendam

Verkoping door de vrouwenvereniging Eben-Haëzer te Hardinxveld-Giessen-

t.b.v. de Stichting Oost-Europahulp Gereformeerde Gezindte, over het werk van welke stichting e.e.a. verteld zal worden. Leiding: ds. A. Schot.

Scherpenzeel

Datheensamenzangavond op **zaterdag 22 november**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Scherpenzeel, Renes 121, m.m.v. Pieter Heykoop, orgel. Opening, meditatie en sluiting: ds. A. Verschuure. Collecte voor Adullam, Siloah en De Schutse.

Tholen

Zangavond (met presentatie van kerstcd) op **zaterdag 15 november**, aanvang: 19.30 uur, in de Rehobothkerk te Tholen, ds. G.H. Kerstenstraat 2, m.m.v. de gemengde zangvereniging Crescendo en jeugdkoor Sjaloom. Collecte voor noodhulp Irak.

■ VERENIGING HELPEDE HANDEN HEEFT NIEUWE DIRECTEUR

Het bestuur van Helpende Handen heeft dhr. H.J. Colijn per 1 december 2014 aangesteld als directeur. De heer Colijn is 41 jaar, lid van de Gereformeerde Gemeente te Leiderdorp en woonachtig in Koudekerk aan den Rijn. Momenteel is hij werkzaam als afdelingshoofd in het Bronovo Ziekenhuis te Den Haag.

Als directeur wordt hij verantwoordelijk voor de aansturing van het team op het landelijk bureau van Helpende Handen. Tevens is hij uitvoerder van het beleid, zoals door het bestuur wordt uitgezet.

Helpende Handen heeft 10.000 leden en 1.100 cliënten die ondersteund worden door consulenten en 900 vrijwilligers.

■ REGIOBIJENKOMSTEN VGS

Ieder voor- en najaar belegt de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) platformbijeenkomsten over actuele onderwijsontwikkelingen. Scholen worden dan bijgepraat over actualiteiten op personeelsterrein en over financiële ontwikkelingen. Ook belangenbehartigende zaken hebben een plaats. Wat zijn de politieke ontwikkelingen rond het wetsvoorstel acceptatieplicht leerlingen? Hoe gaat een school met leerlingendaling om? Hoe gaan scholen en kerken vorm geven aan hun zaalverhuur? Kortom, een breed aanbod van thema's. Een must voor iedere schoolbestuurder, toezichthouder, directeur of kerkenraadslid.

Speciale aandacht is er in deze bijeenkomsten voor het Panel Presentie. Dit panel verzorgt de hoofdlezing over seksualisering van de samenleving en de effecten daarvan voor onze gezindte. Ook

zullen de sprekers handreikingen doen voor beleid voor kerk en school.

Data, locatie en sprekers:

dinsdag 11 november, gebouw Jac. Fruytier SG, Apeldoorn (spreker: J. Kloosterman)

dinsdag 25 november, gebouw Calvin College, Goes (spreker: C.J.B. Ritmeester)

dinsdag 2 december, kantoor VGS, Ridderkerk (spreker: E.J. Verbruggen)

■ PROMOTIE

Ons gemeentelid, mevr. G. van Silfhout, heeft de afgelopen vier jaar promotieonderzoek gedaan en een proefschrift geschreven. Op 16 oktober jl. heeft zij haar proefschrift verdedigd aan de Universiteit Utrecht. De titel van het proefschrift is: "Leuk om te lezen of makkelijk te begrijpen". Hierbij gaat het over begrijpelijke schoolteksten in het voortgezet onderwijs. Ze heeft onderzocht of de aanpassingen in lesmethoden (denk aan vereenvoudigde teksten, korte zinnen onder elkaar op een nieuwe regel

plaatsen en teksten aanvullen met weetjes) voor vmbo-leerlingen effectief waren: begrijpen ze daardoor hun teksten beter of niet? Uit haar experimenten, waarbij ze gebruik maakte van oogbewegingsregistratie, bleek dat dit niet het geval was. Vmbo'ers begrijpen teksten juist beter waarin langere zinnen worden gebruikt die zijn verbonden met *want*, *omdat* en *maar*. Ze worden afgeleid door al die leuke feitjes (die onthouden ze en de leerstof niet) en vinden zinnen die allemaal op een nieuwe regel zijn geplaatst, vermoeiend. Haar onderzoek heeft bijgedragen aan nieuwe inzichten voor schoolboekschrijvers en educatieve uitgeverij en het opnieuw onder de aandacht brengen van het leesonderwijs in de media.

Als kerkenraad feliciteren we mevr. G. van Silfhout van harte met het behaalde resultaat en wensen we dat de opgedane kennis tot eer van God en tot nut van onze jongeren mag zijn!

Kerkenraad Geref. Gemeente
te Nijkerk

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 16 NOVEMBER 2014

Aagtekerke 14.30 uur ds. S.W. Janse; Aalst 14.30 uur ds. P. Mulder; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 17.30 uur stud. H. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. J. Driessen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 15.30 uur ds. G. van Manen; Arnhem 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 19.00 uur ds. J.M. Kleppe; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Boddegraven 10.00 uur ds. H. Paul en 18.30 uur ds. L. Terlouw; Boskoop 9.30 uur ds. M. Golverdingen en 15.30 uur ds. H.A. van Zetten; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. G. Clements; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Dirksland 15.00 uur ds. B. van der Heiden; Doetinchem 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Ede 9.30 (H.A.)

en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Eindhoven 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. A. Schreuder; Enter 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Harinck; 's-Gravenpolder 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. J. van Rijswijk en 15.30 uur ds. J. Driessen; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M. Joosse; Herkingen 14.30 uur ds. E. Bakker; Hoedekenskerke 16.30 uur ds. C. Harinck; Hoogeveen 19.00 uur ds. A. Schot; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kamperland 10.00 uur ds. C. Harinck; Kapelle-Biezeling 15.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 16.00 uur ds.

G.W.S. Mulder; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Krabbedijkje 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruieningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Lelystad 10.00 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Marknesse 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Meeuwen 14.30 uur ds. J. Schipper; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Naaldwijk 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 14.00 en 18.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. W. Visscher; Nieuwerkerk 9.30 en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. M. Golverdingen; Nijkerk 14.30 uur ds. A. Verschuure; Nisse 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Oostburg 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 12.00 en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Oud-Beijerland 14.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 19.30 uur ds. J.B. Zippro; Poederrijen 9.30 en 18.30 uur stud. W.A. Zondag; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Poortvliet 10.00 uur en 18.30 uur stud. H. Brons en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Puttershoek 15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.15 uur ds. H. Hofman; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 19.00 uur ds. W. Harinck; Sint Annaland 14.30 uur stud. H. Brons; Sint Philipsland 9.30 en 14.30 uur stud. M.H. Schot; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.00 uur ds. P. Melis; Spijkenisse 19.00 uur ds. W. Silfhout; Sprang-Capelle 15.00 uur stud. W.A. Zondag; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Ter-

wolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Tholen 18.30 uur stud. M.H. Schot; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 14.30 uur ds. M. Karens; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. L. Terlouw; Vlissingen 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Wierden 15.00 uur ds. J. van Laar; Woerden 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 19.15 uur ds. M. Joosse; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 uur stud. H. van der Heiden; Zwolle 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden.

■ DINSdag 18 NOVEMBER 2014

Ede 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.A. Brugge; Nijkerk 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Poederrijen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Uddel 19.30 uur ds. G. Mouw; Urk 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ WOENSDag 19 NOVEMBER 2014 DANKDAG

Brakel 14.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 10.00 en 15.15 uur ds. A. Verschuure; Goudswaard 9.30 en 14.30 uur ds. A. Vermeij en 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Hoogvliet 15.00 en 19.45 uur ds. L. Terlouw; Meeuwen 9.30 uur ds. M. Mondria en 14.30 en 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Mijdrecht 14.00 en 19.30 uur ds. M. Mondria; Opperdoes 15.00 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Poortvliet 10.00 uur ds. G.J.N. Moens en 14.30 uur ds. C. Sonneveld en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Centrum 10.00 en 15.00 en 19.45 uur ds. J.W. Verweij; Scherpenisse 9.30 uur en 18.30 uur ds. E. Bakker en 14.00 uur ds. P.D. den Haan; Sint Annaland 9.30 uur en 18.30 uur ds. J. Schipper en 14.30 uur ds. E. Bakker; Sint Philipsland 9.30 uur ds. S. Maljaars en 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Tholen 10.00 uur en 19.00 uur ds. P.D. den Haan en 14.30 uur ds. J. Schipper.

■ WOENSDag 19 NOVEMBER 2014

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Dirksland 19.30 uur (tijdrede) ds. C. Sonneveld; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Ermelo 19.30 uur ds. P. Melis; Hoofddorp 19.45 uur ds. F. Mulder; Hoogeveen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Kortgene

19.30 uur ds. W. Silfhout; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. J. van Belzen; Nisse 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Ouddorp 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Puttershoek 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur (huw.bev.) ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 19.30 uur ds. W. Harinck.

■ DONDERDag 20 NOVEMBER 2014

Apeldoorn 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Beekbergen 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Berkenwoude 19.30 uur ds. A. Schot; Bodegraven 19.45 uur (uitzendingsdienst) ds. C.G. Vreugdenhil; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. R.A.M. Visser; Delft 19.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Herkingen 19.30 uur ds. M. Mondria; Hilversum 19.45 uur ds. M. Karens; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Leerdam 19.30 uur ds. J. Schipper; Naaldwijk 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Oude-Tonge 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Rijssen-Zuid 14.14 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Soest 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G. Pater; Wageningen 19.30 uur ds. G. van Manen; Zwolle 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ VRIJDag 21 NOVEMBER 2014

Kootwijkerbroek 13.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Scherpenisse 14.30 uur (huw.bev.) ds. E. Bakker; Yerseke 15.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 16 NOVEMBER 2014

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. A. van Setten en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart;

■ WOENSDag 19 NOVEMBER 2014

Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 19.30 uur ds. C. van Ruiten- burg.

■ EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GL Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

U bent hartelijk welkom op onze post. Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 11.00 – 15.00 uur.

Tel. 072-5129195 email info@bijde-bronalkmaar.nl website www.bijde-bronalkmaar.nl

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Evangelisatiepost Bij Simon de Looier; Looiersgracht 70-72. Tel. 020-6227742.

Samenkomsten iedere zondag 10:30 uur 17:00 uur. U bent van harte welkom in onze evangelisatiepost.

Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 10:00-12:00 uur en 12:30-16:00 uur.

U kunt bij ons ook CD's en boeken kopen. Door uw aankoop steunt u het evangelisatiewerk. Telefonisch of per mail bestellen kan ook: 0252-419560; cvleeenen@kliksafe.nl

Bekijk ook eens onze site: www.bijsimon-delooyer.nl

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Inloophuis de Hoeksteen: Kolhoopstraat 24, Emmen. Openingstijden: elke dinsdag, donderdag, vrijdag en zaterdagmiddag van 13:30 tot 16:30 uur. Tel. 0591 - 653915 www.inloophuisdehoeksteen.nl

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur. Bekijk ook eens onze site: www.inloophuisachterdehoven.nl

Merksem:

Evangelist A. van Setten; protestants centrum "De Bron", Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrijdag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois.

Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg. Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 u.

Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di en wo van 14.00-17.00 u. Do van 10.00-17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

Den Haag:

Inloophuis 'Het Kompas': Apeldoornse- laan 228, Den Haag.

Openingstijden: dinsdag 10.00 - 16.00 uur; woensdag 10.00 - 13.00 uur; donderdag t/m zaterdag 10.00 - 16.00 uur.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Te huur in **Gouda**: mooie kamer voor werkend meisje of 2 PABO studentes, tel. 06-43295134.

Goedeboeken

nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

www.APELDOORNSHUIS.nl

Te koop in Apeldoorn: 2 onder 1 kap woning, 3 slaapkamers, dichtbij kerk en school. Info: 06-32 275 143 of kijk op de website.

Regio Zeeland: 0115 - 61 25 54 / 06 - 18 14 80 08
Bestel via onze nieuwe website de gratis brochure:
'Bevel aan uw huis', of vraag een vrijblijvende offerte aan.

Wij verzorgen alleen begravenissen

www.bvtollenaar.nl

RIJN-MOEZEL CRUISE

5-DAAGSE CRUISE VAN MAANDAG 6 T/M VRIJDAG 10 JULI

Met deze reis gaat mee Ds. J. Schipper. *Er wordt al geboekt.*

Voor 31 december € 50,- vroegboekorting!

BENIEUWD NAAR ONZE OVERIGE REIZEN?

De reisgids 2015 zal halverwege december uitkomen.

De meeste reizen staan al op onze website.

Margrietstraat 30, 4401 EZ Yerseke | Tel. 0113-573681
Mob. 06-22296733 | info@burgtours.nl | www.burgtours.nl

EBEN-EZER CHRISTIAN SCHOOL

ST. CATHARINES, ONTARIO

Zo de Heere wil en wij leven, hopen we in september 2015 een eigen Christelijke school te beginnen met ongeveer 25 leerlingen (kleuterklas tot en met de twaalfde klas). Om ons daarbij te helpen, zoeken we een

hoofd en drie leerkrachten.

Het zou ons verblijden als we sollicitaties mogen ontvangen van bevoegde, veelzijdige, flexibele en toegewijde leerkrachten, die ook de waarheid naar de godzaligheid liefhebben.

Verzoeken om inlichtingen en sollicitaties kunnen gestuurd worden naar de Kerkenraad van de Netherlands Reformed Congregation, 1142 Lakeshore Road West, St. Catharines, Ontario, Canada, L2R 6P9. Of neem contact op met de scriba R.W. van Koeveringe (tel. 001-905-651-1137; email: ron@springvalley.ca).

Luxe fotokaarten

voor elke gelegenheid
Scherpe prijs voor uw eigen
vereniging en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

Te huur ruime **vakantiewoning** in
natuurlijke omgeving **Veenendaal**
(3 sl.k.). Voor inl.: 06-12448849.

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out ·
depressie · faalangst · fobie ·
gedragsproblemen · identiteitspro-
blemen · lichamelijke spannings-
klachten · negatief zelfbeeld ·
onzekerheid · opvoedingsproble-
men · paniek · piekeren · PDD-
NOS · relatieproblemen · slaap-
problemen · somberheid · span-
ning · stress · syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Begrafenisverzorging Janssen

Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 33 09 36

Dienstverlening in geheel Zeeland

Wilsbeschikking

"Zo wil ik het. Als mijn sterven daar is."
kunt u bij ons aanvragen.

www.begrafenisverzorging-janssen.nl

Havikskruid 10
4421 MN Kapelle
06. 53 23 73 20

Wij verlenen geen medewerking aan
het verzorgen van crematies.

Daarin zijn wij uniek in regio
De Bevelanden

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan
kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:
Relatieproblemen, Opvoedingsvragen,
Gedragsproblemen, Traumatische ervaring(en),
Gezinsproblemen, Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen),
Arbeidsproblemen, Autisme Spectrum Stoornis

Plantageweg 5, 2951 GN Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie,
de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust · Persoonlijk · Vertrouwelijk · Doelgericht

Heijkoop Houtsnijwerk

Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

KEUKENHOF SLIEDRECHT

De specialist in
handgemaakte keukens.

*Maatwerk in landelijke
style!*

Bezoek onze showroom of kijk op
www.keukenhof-sliedrecht.nl

Leegwaterstraat 25
3364 AE Sliedrecht.
Tel: 0184-422297

SAUERLAND tot 27 personen,
rolstoelvriendelijk
www.GEND-RECREATIE.com

Van de Velde

PRAKTIJK VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

In uw leven kunnen er situaties
ontstaan waardoor u ondersteuning
nodig heeft. Wij verlenen hulp bij
bijvoorbeeld:

- » Slaapproblemen
- » Relaties (problematiek)
- » Verslaving (en)
- » Werk en inkomen
- » Problemen in de werksituatie
(conflicten en burn-out)
- » Schuldhulpverlening
- » Depressie
- » Trauma

Wij verlenen hulp vanuit een
reformatische visie.

Carel Fabritiuslaan 45 | 4401 SB Yerseke
T. 06 - 30883277 | www.praktijkvandevelde.nl

Op zoek naar begeleiding vanuit
PGB voor uw kind, om te ontlasten
thuis of te ondersteunen op school?
**Enthousiaste sociaal pedagogisch
hulpverlener helpt u graag verder!**
Regio Gelderland/Utrecht.
Tel. 06-46499060.

www.luxefotokaarten.nl
Ook vierkante kaarten!
Met code 'saambinder'
10% korting. Winst voor ZGG.

Agathos

- Nette hulp bij het huishouden voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met autisme?
- Weer een gezellige gezinsmaaltijd?
- Hulp bij het douchen voor uw moeder
door een bekwame verzorgende?
- Mantelzorgondersteuning?

Agathos is een reformatische
organisatie en biedt zorg en hulp
aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

VERHUIZERS MET MÉÉR INHOUD

Verhuizen? Kies voor de erkende vakspecialisten van **R. Vlot & Zn. of Kattenberg**. Voor particulieren, bedrijven, scholen en (zorg)instellingen; wij kunnen u compleet zorgeloos verhuizen!

VLOT EN KATTENBERG.
Specialisten van huis uit.

WWW.VERHUIZERSMETINHOUD.NL

verhuizingen
Kattenberg

Kattenberg Verhuizingen
033 - 465 67 75

MONDIAL MOVERS
R. Vlot & Zn Verhuizingen

R. Vlot & Zn. Verhuizingen
0184 - 61 61 66

BBV

Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige
verzorging van begrafenissen
in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegrafenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

VOGG

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

- DIVERSE BLOKFLUITEN
 - MUZIEKSTANDAARDS
 - ROEMEENSE PANFLUITEN
- R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944
**WWW.MULDERMUZIEK
INSTRUMENTEN.NL**

Te huur in Katwijk aan Zee:
kamer met eigen keuken, toilet en
douchegelegenheid. Per 1 jan. 2015.
Tel. 06-20929195.

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

NIEUWE UITGAVEN - ZOJUIST VERSCHENEN

EVERT BARTEN
Vast en zeker
Calvijs 'Instituut' uitgelegd.

Een weergave van Calvijs belangrijkste boek. Je leert de rijkdom van de Instituut kennen in de taal van nu.
174 blz. geb. 33126345

19,90

W. DROOGERS
De Schat van grote waarde - Gedichten.

Op een eenvoudige en treffende manier wordt gesproken over Gods genade die Hij in Christus aan zondaren bewijst.
80 blz. p.b. 33126604

9,90

DS. A. ELSHOUT
Een helpende hand

Dit boek gaat over lijdens- en stervensbegeleiding, maar het wil vooral een helpende hand bieden aan mensen in psychische nood.

142 blz. p.b. 33126215

12,50

DS. P. VAN RUITENBURG
Onuitsprekelijke vreugde

Over de ware blijdschap. Een geschenkbokje voor vreugdevolle momenten.
70 blz. geb. 33126567

9,90

Den Hertog uitgeverij

Elzenkade 6 - Houten
Postbus 150, 3990 DD Houten
Tel. (030) 637 34 34

E-mail: boeken@hertog.nl
www.hertog.nl
info: www.uitgeverijdenhertog.nl

AL ONZE UITGAVEN ZIJN
OOK IN UW BOEKHANDEL
VERKRIJGBAAR

Nieuwe stoelen in de kerk, zaal of consistorie?

BUREAUSTOEL-ACTIE!

Vraag een proefplaatsing aan!

Snel KANTOOR-ARTIKELEN bestellen?

Op werkdagen binnen 24 uur geleverd.

Kijk op piethoekman.nl voor de speciale actie!

op piethoekman01.nl
Nu voor € 349,00 (incl. BTW).

hoekmankantoorartikelen.nl
Ook voor facilitaire artikelen.

Noordzandstraat 34 - 4401 CG Yerseke - T: 0113 57 29 07 - E: info@piethoekman.nl - www.hoekmanismeer.nl

IS DE DOOP GELIJKTJDIG DE WEDERGEBOORTE?

De Puriteinen en onze vaders leren anders!

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie of bel 0345-58 08 10. Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

Voor Verantwoorde Boeken!
www.derooboeken.nl
078-6124081

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken. Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Voor een zorgzame begeleiding

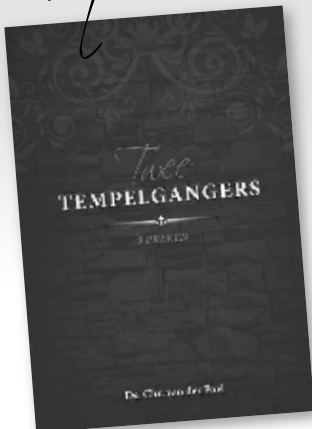

Barnveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Nieuw!

Uitgegeven door:

Noordzandstraat 34, Yerseke
T: 0113 - 57 29 07

info@hoekmanboekhandelplus.nl

Ook verkrijgbaar bij uw boekhandel

Twee TEMPELGANGERS

9 PREKEN

door ds. Chr. van der Poel

De opbrengst van deze uitgave is geheel bestemd voor de nieuwbouw Gereformeerde Gemeente Yerseke

€ 18,90

Deze advertentie is mogelijk gemaakt door:

www.decoart.be

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Nieuw verschenen bij De Roo

Ds. W.C. Lamain
De Banier der volken
Deel 2 - Zes preken
uit de 'Rijssense' tijd.
 170 pagina's € 13,90

Haar stand blijft
vast al wiss'len
haar tonelen
Bijbels dagboek.

Ook verkrijgbaar: **De Banier der volken - Deel 1 - Acht preken, zes vrije stoffen, een oudejaars- en een dankdagpreek.** 110 pagina's € 13,90

Verzameling van stichtelijke meditaties van Nederlandse, Engelse en Schotse oudvaders. € 14,90

Levensschets
en Brieven
van Grietje
Verhage - Knape
(1903 - 1982)

Uit herdruk: Ds. J. Veenendaal
'Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot Licht zien'
Levensschets en meditaties.
 200 pagina's € 16,90

Herziene en vermeerderde uitgave.
 168 pagina's € 12,90

Ook verkrijgbaar bij uw boekhandel

Boekhandel De Roo Van Meelstraat 12
3331 KR Zwijndrecht 078-6124081

www.derooboeken.nl

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
 Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
 Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
 Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
 033-2774355
 www.boekhandeldezonnebloem.nl

HARKES
Begrafenissen
 Dokter Hamburgerlaan 59
 2771 JR Boskoop
 www.harkesbegrafenissen.nl
 Wij verzorgen alleen begrafenissen
0172 - 21 21 22

0182 - 35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken
Speksnijder *Begrafenisverzorging*
 www.speksnijderbegrafenisverzorging.nl

Begrafenisonderneming **H. de Jongh**
 P.H. van der Leer
 D.D.E. Mellieste
De Jongh
Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begrafenissen.
 Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.
 Hardinxveld-Giessendam **0184 - 611154**
 Waardenburg **0418 - 652039**
 Werkendam **0183 - 701017**
 Papendrecht **078 - 8200399**
 www.begrafenisondernemingdejongh.nl

GEZINSGIDS

WINTER Nummer
abonnement

KIES DEZE WINTER VOOR GEZINSGIDS

Lees voor slechts € 15,-
 drie maanden de GezinsGids*,
 inclusief het WinterNummer!
 In dit drie-dubbeldikke nummer
 vindt u zoals gebruikelijk de
advertentie-prijspuzzel.
 Ga naar www.gezinsgids.nl
 of bel 030 230 35 00.

3 maanden
INCLUSIEF
WINTERNUMMER
€ 15,-

Dit abonnement stopt na 3 maanden automatisch.

* Aanmeldingen dienen uiterlijk 20 november bij ons binnen te zijn.
 U hebt de afgelopen 6 maanden geen abonnement op de GezinsGids gehad.

Identiteit voor nu

gezinsgids